

викривлення, які можуть вплинути на прийняття рішень користувачами. Тому сьогодні найпоширенішим визначенням суті сучасного аудиту можна вважати таке: "Аудит – це процес, за допомогою якого користувачі знижують рівень інформаційного ризику фінансової звітності до прийняттого". Актуальним є якісний підхід у власному професійному судженні в процесі організації вибіркової перевірки, обґрунтованому виборі методів, стратифікації генеральної сукупності, репрезентативності отриманих результатів.

Список використаних джерел

1. Петрик О.А. Застосування вибіркової перевірки в процесі аудиту // Вісник податкової служби України. №8. лютий 2003 р. URL: [рокуhttps://www.ts.lica.com.ua/b_text.php?type=3&id=134470&base](https://www.ts.lica.com.ua/b_text.php?type=3&id=134470&base).
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016–2017 рр. частина 1. Пер. з англ. К.: Міжнародна федерація бухгалтерів; Аудиторська палата України, 2017, 978 с.
3. Томчук О. В., Фабіянська В.Ю. Застосування професійного судження аудитора в контексті розвитку міжнародних стандартів аудиту // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 1. С. 68–81.
4. Каменська Т. О. Використання статистичних методів для цілей аудиту // Статистика України. 2017. № 1.-С. 36–39.

УДК 657.6

Самборський Олександр Володимирович,
к.е.н., доцент, професор кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

СУТТЄВІСТЬ В АУДИТІ ТА ОБЛІКУ

Під час аудиту суттєвість – це абсолютна величина викривлення в фінансовій звітності, яка може вплинути на прийняття економічних рішень користувачами фінансової звітності і розглядається як поріг, що має значний вплив на оцінку статей фінансової звітності. Це пов'язано з тим, що аудиторі, як правило, не проводять аудиторські тести всіх операцій та залишків на рахунках клієнта, а застосовують аудиторську вибірку.

Визначення суттєвості у фінансовій звітності ґрунтується на низці чинників, серед яких є: специфіка діяльності підприємства, правова й економічна ситуація, якість облікової політики та внутрішнього контролю. Суттєвість може також бути визначена як для фінансової звітності в цілому, так і для окремих рахунків чи видів господарських операцій. Однією з цілей аудиту фінансової звітності, проведеного незалежними аудиторі, є перевірка, чи містять фінансові звіти суттєві викривлення. Аналогічним чином, аудиторі дають позитивний висновок щодо фінансової звітності лише у тому випадку, якщо вона не містить таких

викривлень. Іншими словами, вони дають дійсне і чесне уявлення у всіх матеріальних аспектах. Тому суттєвість є важливою складовою при ідентифікації, оцінці ризиків та отриманні аудиторських доказів, забезпечує належний рівень якості аудиту та супутніх послуг.

МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту» встановлює стандарти і надає рекомендації щодо поняття суттєвості і її взаємозв'язків з аудиторським ризиком, але як і МСА 450 «Оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту» не містять конкретної методики оцінки суттєвості ідентифікованих викривлень, проте вони надають рекомендації, які повинен враховувати аудитор. Визначення суттєвості аудитора є питанням професійного судження і на нього впливає сприйняття аудитором потреб фінансової інформації користувачів фінансової звітності. Для визначення суттєвості аудитор може припустити, що користувачі повинні:

- володіти достатніми знаннями про господарську та економічну діяльність та бухгалтерський облік;
- розуміти, що фінансова звітність готується, подається та перевіряється на рівні суттєвості;
- визнавати невизначеності, властиві вимірюванню сум на основі використання оцінок, суджень та врахування майбутніх подій;
- робити обґрунтовані судження на основі інформації у фінансовій звітності [1, 2].

Визначення суттєвості пов'язано з суб'єктивним підходом та професійністю аудитора при застосуванні запитів та аналітичних процедурах при спостереженні та перевірці ризиків суттєвого викривлення. Суттєвість результатів стосується суми або сум, встановлених аудитором, менших за рівень або рівні суттєвості для певних класів операцій, залишків на рахунках або розкриття інформації. Цей принцип при аудиту діяльності та фінансової звітності визначає головні фактори які повинні бути враховані при розкритті інформації про діяльність суб'єкта господарювання: об'єднання бізнесу; нові стандарти, які можуть вимагати нових якісних показників; якісну характеристику показників діяльності підприємства.

В бухгалтерському обліку суттєвість інформації визначається відповідними П(С)БО або МСФЗ та керівництвом підприємства. Зокрема НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» суттєвою вважає ту інформацію, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Міністерство фінансів України в листі «Щодо суттєвості у бухгалтерському обліку і звітності» від 29.07.2003 N 04230-04108 надає методичні рекомендації щодо застосування суттєвості у бухгалтерському обліку. В листі визначається що суттєвість – це характеристики облікової інформації, які визначають її здатність впливати на рішення користувачів фінансової звітності.

Для визначання суттєвості окремих статей та об'єктів обліку, що відносяться до активів або пасивів підприємства, за орієнтовний поріг суттєвості можуть застосовуватися різні показники. Загальні доходи найчастіше використовуються у біржових компаніях, оскільки це основний показник фінансового стану з точки зору користувачів їх звітності. Балансова вартість чи вартість об'єктів нерухомості часто є основою для визначення суттєвості у випадку з компаніями будівельної галузі, що управляють об'єктами нерухомості, а так само і компаній

на початковій стадії розвитку, які поки що інвестують у свій власний розвиток і не вийшли ще на цільовий рівень дохідності. Для торгівельних і виробничих компаній – чисті прибутки від продажів, у той час як у випадку з інвестиційними фондами та банками це вартість капіталу. Однак при виборі основи суттєвості необхідно виокремити одноразові події, що не є типовими для організації, оскільки вони можуть суттєво вплинути на підсумковий показник суттєвості [3, 4].

МСА 320 є важливою частиною зусиль IAASB, який дозволяє покращити якість аудиту в усьому світі. Оновлення IAASB зосереджено на зрозумілості, складності, а внесені вдосконалення та роз'яснення, спрямовані на більш послідовну та надійну оцінку ризиків, що становить основу зусиль аудитора зі збору достатніх належних аудиторських доказів. Ці зміни також модернізують стандарт, щоб не відставати від змін середовища, в якому працюють підприємства, зокрема стосовно технологій, а також зосередження уваги на тому, чому потрібні процедури.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016-2017 р. / Пер. з англ. — К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018. частина 1.

2. *Auditing Standards – Organization of American States* – Режим доступу: http://www.oas.org/juridico/pdfs/mesicic4_guy_audit.pdf.

3. *Принцип суттєвості у фінансовій звітності* – 2017. URL: <https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine/900103>.

4. *Суттєвість в аудиті фінзвітності: кращі практики застосування та документування/ Світлана Згурська. 2019. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/12._.pdf*.

УДК 657.6

Слободяник Юлія Борисівна,
д.е.н., професор, професор кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ: ВИМУШЕНИЙ КРОК ЧИ ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ?

Глобалізація світу спричиняє безліч як позитивних, так і негативних наслідків для економіки та суспільства у різних країнах, основними з яких наразі стали виклики сталого розвитку. Разом з тим одним з найбільш вагомих досягнень епохи глобалізації є напрацювання міжнародних стандартів у різних сферах, що покликані стати «єдиною мовою» для бізнесу та спрямовані на забезпечення високої якості продуктів, послуг, інформації, звітів, систем